
Світова політика

УДК 327.061ЄС

Балюк Н. В.*Аспірант Інституту міжнародних відносин Київського національного університету імені Тараса Шевченка***РОЗВИТОК ДІАЛОГУ ЄС З ОКРЕМИМИ КРАЇНАМИ
ЛАКБ ЯК НОВИЙ ВИМІР СУБРЕГІОНАЛЬНИХ
ВІДНОСИН**

Розглядається політичне та торговельно-економічне співробітництво ЄС та країн Латинської Америки та Карибському басейні. Автор пропонує класифікацію країн ЛАКБ за характером співробітництва з Європейським Союзом. У статті зроблено аналіз співробітництва через призму політико-юридичних інструментів.

Ключові слова: *співробітництво, Європейський Союз, Латинська Америка та Карибський басейн, стратегічне партнерство, Мексика, Чилі, Бразилія, діалог.*

Постановка проблеми. Політичне і торговельно-економічне співробітництво ЄС та країн латиноамериканського регіону виходить на даний час на передній план у зв'язку з проблемами, що вимагають загальносвітових рішень. ЄС зацікавлений у збільшенні впливу на країни з недостатньо розвиненою економікою, щоб не залишитися поза світовими економічними процесами. З іншого боку країни, які мають велику сировинну базу, можуть зробити значний прорив на європейський ринок. ЄС заявляє, що Латинська Америка є важливим політичним та економічним партнером, але наразі ще не встановлено стратегічного партнерства з рядом потужних країн регіону. Таким чином, є питання у співробітництві Європейського Союзу з державами Латинської Америки та Карибського басейну, які маю бути врегульовані найближчим часом.

Дослідження має на меті провести всесторонній аналіз співробітництва ЄС з організаціями та, в певній мірі, державами Латинської Америки та Карибського басейну, рівня впливу суб'єктів такої співп-

раці один на одного та перспективи субрегіонального діалогу зважаючи на проблемні питання такої взаємодії.

Роблячи історіографічний огляд, на жаль слід констатувати той факт, що в українській літературі існує лише ряд окремих статей, що торкаються окремих аспектів співробітництва Європейського Союзу з державами Латинської Америки та Карибського басейну (Бредіхін А. В. «Співробітництво Європейського союзу з країнами Латинської Америки у 1990-і роки», Брежнєва Т. «Щодо наслідків можливої консолідації ЄС з країнами Латинської Америки»). Існують деякі наукові робіт з проблематики представників російської школи Абрамовою М., Гвоздарьовим Б. И, Железняком А. А, Криловим С., Торкуновим А. Необхідно звернути увагу на висвітлення даної проблеми західними дослідниками Марчони Гаврицкі, Нормана Гірвана, та Рамона Торрента. Необхідно відзначити особливу значимість текстів угод і договорів, протоколів, проектів Європейського Союзу, які знаходяться у відкритому доступі на офіційному сайті ЄС.

На основі існуючих договорів Європейського Союзу з окремими державами, можна виділити три основні групи. Першу групу складають держави — стратегічні партнери; таких держави три — Мексика, Чилі та Бразилія. Для підтримки регулярних контактів та демонструючи прихильність один до одного проходять саміти на найвищому рівні кожні два роки паралельно з загальними самітами ЄС — ЛАКБ. Інша група — держави, яким надається фінансова допомога та з якими підписані угоди про економічну та політичну співпрацю. Європейський Союз окремо розмежовує держави Латинської Америки та Карибського басейну. Можливо це відбувається, бо так склалося історично, але важливим чинником такого розподілу є економічний стан країн. Тривалий час Європейський Союз обмежував свій діалог з країнами Карибського басейну до програм з допомоги по подолання наслідків стихійних лих та розвитку країн. І остання група — держави, з якими ЄС веде обмежений діалог чи призупинила свої відносини. Тут, основні питання виникають щодо Куби, Гондурасу.

Пропонуємо розглянути співробітництво з ключовими гравцями нижче.

Активізація співробітництва з Мексикою припадає на 1997–1998 роки. Так було підписано Тимчасову угоду про торгівлю та торговельні питання, Договір про економічне партнерство, політичну

координацію та співробітництво, що замінив Рамкову угоду про партнерство 1991 року.

Почалися зустрічі міністрів закордонних справ та торгівлі. Паралельно діяли робочі групи щодо питань лібералізації торгівлі між Європейським Союзом та Мексикою. Протягом переговорів щодо створення зони вільної торгівлі Мексика погодилася повністю відкрити свій ринок для промислової продукції європейців до 2007, що успішно зробила. Послідовно була визначена стратегія щодо лібералізації сільськогосподарської торгівлі. В 2000 році Мексика стала першою країною Латинської Америки, з якою ЄС підписав угоду про вільну торгівлю [5, с.12–17].

Після цього Мексика підняла питання щодо збільшення об'єму інвестицій, в основному в малі та середні підприємства. Зустрічі в рамках бізнес-форумів, що почали регулярно проходити, сприяли досягнення цієї мети. Пізніше Мексика домоглася розширення зони вільної торгівлі на сферу послуг та інвестицій.

В 2003 році Мексика ініціювала проведення переговорів щодо підписання Договору про науково-технічне співробітництво. Мексика була особливо зацікавлена в вивченні таких питань, як біотехнології, охорона навколишнього середовища, очищення питної води. Мексика підписала угоду про контроль за хімічними складовими наркотичних речовин. Дана угода була укладена по схемі аналогічних угод з АСН [7, с.130–135].

Європейська Комісія прийняла рішення щодо встановлення стратегічного партнерства з Мексикою, над чим зараз працюють сторони в рамках самітів ЄС — Мексика та регулярних зустрічей міністрів.

Майже паралельно з Мексикою Європейський Союз розпочав переговори з Чилі. Європейський союз започаткував політичні та комерційні відносини з Чилі ще в 1970-х роках. Після падіння демократії в 1973 році, політичні відносини між Чилі та ЄС різко послабилися, економічні ж відносини залишалися на доволі високому рівні. З початком відновлення демократичного процесу в Чилі в 1990-х роках почався процес відновлення політичної співпраці між двома сторонами. У грудні 1990 року була укладена угода про співпрацю, в рамках якої розпочалася інституціоналізація рамок співпраці в політичній, комерційній сферах. Згодом сторони продовжували переговори з метою зміцнення їх зв'язків, які були ініційовані Жаком Делором.

У 1994 році ЄС запропонувала Чилі провести переговори щодо нового договору, який мав охоплювати декілька сфер, результатом чого стало підписання 1996 року Флорентійської угоди між двома сторонами.

За мету ставилося не лише посилення діалогу в існуючих сферах, а й створення в майбутньому спільних об'єднань. Оцінюючи цей договір можна сказати, що він мав суттєвий недолік — відсутність кінцевої дати завершення процесу створення об'єднань [1, с.3–5].

Переговори про асоціацію розпочалися в 2000 році і після 10 раундів завершилися підписанням угоди, яка вступила в силу на початку 2005 року. Але наявність двох основних договорів щодо співробітництва не вирішили питання важливі для Чилі, як наприклад рибний промисел та виробництва вина. Пізніше Чилі домоглася підписання додаткових спеціальних угод [4, с.10–15].

Взагалі угода між Чилі та ЄС має свої особливості і включає 3 основних аспекти: політичний діалог, співпраця, торгівля. Щодо політичного діалогу, то основний акцент робиться на пропаганді, поширенню, розвитку та захисту спільних демократичних цінностей, таких як повага до прав людини, свободи особистості. Крім того, партнери прагнуть координувати позиції і вживати спільні ініціативи в галузі зовнішньої політики та безпеки, а також співпрацювати у боротьбі з тероризмом.

Що стосується торгівлі, то в загальному плані основними цілями є: а) поступова лібералізація торгівлі товарами у відповідності до положень ГАТТ-1994, б) спрощення процедур торгівлі, зокрема, митних і санітарних заходів; в) лібералізація руху капіталу і платежів, г) створення механізмів для врегулювання спорів.

Для досягнення цих цілей було вирішено поступово лібералізувати доступ на ринки товарів, з тим, щоб після вступу в силу Угоди (лютий 2003 року) 85,1% чилійського експорту в ЄС увійшов без сплати тарифів, а з 2007 року застосовуються нульові тарифи до 96% від вартості чилійських експорт до ЄС. Також вирішено, що доцільно включити положення, спрямовані на розширення торгівлі. Серед них: а) нетарифні заходи, правила, що стосуються національного режиму, санітарних та фітосанітарних заходів і антидемпінгових правил, б) правила, що стосуються торгівлі послугами, в) лібералізація поточних платежів та руху капіталу, згідно з зобов'язаннями, в рамках міжнародних фінансових інститутів, і г) захист прав інтелектуальної власності, причому були взяті на себе зобов'язання забезпечити виконання зобов'язань в рамках існуючих конвенцій і приєднатися до інших в майбутньому [5, с.20–27].

Як було вже зазначено угода базується на трьох стовпах. Політичний діалог діє на основі механізму регулярних зустрічей в рамках комітету з питань Асоціації та галузевих комітетів. Насправді, на засіданнях

розглядається питання не лише двосторонньої співпраці, а й інтеграції в Європі та Латинській Америці. Варто зазначити, що існування «Парламентського комітету з питань Асоціації» було офіційно встановлено у жовтні 2003 року.

Щодо подальшої співпраці, то ЄС і Чилі в 2001 році підписали меморандум про взаєморозуміння, в якому встановлюються керівні принципи для співробітництва на період 2002–2006 років. Були здійсненні програми для підтримки створення та розвитку інноваційних компаній, зміцнення потенціалу Чилі. Успішність першого періоду співробітництва сприяло підписанню нового Меморандуму про взаєморозуміння, який встановлює засади співробітництва на 2007–2013 роки. Відбулося збільшення суми допомоги до 41 мільйонів, змінені три тематичні області використання коштів: а) соціальна згуртованість — 16,4 млн. євро направлено на фінансування проектів, спрямованих на зменшення соціального розриву, нерівності та поліпшення доступу до працевлаштування, освіти, охорони здоров'я та соціального захисту, б) інноваційна діяльність та конкурентоспроможність — 16,4 мільйона євро спрямовано на зміцнення потенціалу та стану науки і техніки та засобів масової інформації, в) вища освіта — 8 млн. євро [9, с.28–34].

З даних ресурсів буде фінансуватися програма «Еразмус Мундус», що передбачає фінансування стипендій для чилійських студентів для проведення досліджень в європейських університетах в галузях енергетики, продовольства, техніки та обладнання. Чилі має також тісне співробітництво з ЄС у галузі науки і техніки та регулюється на основі «Угоди про науково-технічне співробітництво», підписаної у вересні 2002 року [10, с.30–34].

Комерційний обмін між Чилі та ЄС значно зріс в останні роки і збільшився в 3 рази в порівнянні з етапом зародження відносин. Що стосується сільського господарства, садівництва і тваринництва то обсяг поставок у країни ЄС збільшився більш ніж у два рази, в той час як продуктів харчової промисловості, лісового господарства та хімічної промисловості — в три рази.

Характер партнерства має велике значення для Чилі, адже дозволяє виробникам краще розподілити існуючі торгові мережі і підтверджує статус Чилі як надійного партнера. З точки зору інвестицій, країни ЄС зміцнюють свою присутність в Чилі і вважаються одним з основних іноземних інвесторів в Чилі. Дійсно, між 1974 і 2006, ЄС вклав в Чилі близько 30 млрд. доларів, що складає майже 45% від загального обсягу

іноземних інвестицій в Чилі за цей період. Основними країнами інвесторами є Іспанія, Великобританія, Італія та Франція.

Угода може стати корисним інструментом для заохочення та підтримки високого рівня європейських інвестицій в Чилі, особливо тому, що вона посилює захист, яким користуються європейських інвестицій в Чилі. На додаток, угода стимулює створення чіткої нормативно-правової бази і надає гарні можливості для чилійських експортерів у різних областях.

Переговори про лібералізацію торгівлі між ЄС та Чилі йшли паралельно аналогічним переговорам з МЕРКОСУР. Якщо раніше, стратегія Чилі була направлена на швидку інтеграцію до МЕРКОСУР, то швидко чилійський уряд зрозумів, що лібералізація торгових відносин з ЄС може завершитися раніше ніж відбудеться приєднання країни до МЕРКОСУР.

Крім того продукція сільського господарства складає всього 6% від експорту Чилі в країни ЄС, тому проблема зняття митних обмежень на цей вид експорту не є таким пріоритетним як для Аргентини та Бразилії. Після успішного підписання договору про зону вільної торгівлі в 2002 році, в Чилі значно зріс експорт.

В 2007 в центрі уваги міжнародної спільноти став документ Європейського Союзу «Про стратегічне партнерство з Чилі на 2007–2013 рр.», в якому були зазначені три вектори співробітництва: соціальна сфера, вища освіта та інноваційні технології. Чилі першою з країн регіону підписала горизонтальну угоду з ЄС стосовно різних аспектів повітряного обслуговування [8, с.11–20].

Наступною і не менш важливою для ЄС є Бразилія. З Бразилією переговори велися паралельно з переговорами МЕРКОСУР. Найбільш спірними питаннями були мито на бразильські шкури, стандарти, що стосуються імпорту використаний шин з Європи, а також об'єми поставок курячого м'яса з Бразилії в Європейський Союз. Також існує ряд перешкод на шляху до створення зони вільної торгівлі ЄС з МЕРКОСУР. Бразилія наполягає на праві кожної держави окремо визначати список необхідних ліків.

В 2005 році під час візиту делегації Європейського парламенту в Бразилію було прийнято рішення щодо створення ЄВРОБРАЗИЛ — особливої організації, що сприятиме розвитку ділових, політичних та культурних зв'язків між ЄС та Бразилією. В рамках організації діє Круглий стіл по бізнесу.

Оскільки експерти давно називають переговори з МЕРКОСУР безперспективними, то Європейський Союз перестав сприймати Бразилію тільки як найбільшого члена МЕРКОСУР. В 2007 році відбувся перший саміт ЄС — Бразилія, що дав поштовх новій двосторонній програмі «стратегічного партнерства». Основними сферами співробітництва відповідно до документу є: енергетика, промисловий розвиток, інтелектуальна власність, співробітництво в атомній та авіаційній сферах, захист прав людини та проблеми зміни клімату.

В грудні 2008 року двома сторонами прийнята «дорожня карта» партнерства на найближчі три роки, що включає міжнародну безпеку, соціальне співробітництво, науку та технології, культурний обмін [7, с.130]. В 2010 році було підписано дві угоди щодо авіації, що мали на меті підвищення безпеки польотів.

Європейський Союз в рамках Програми розвитку регіону підписав договори з країнами Латинської Америки та Карибського басейну. Кожній з країн виділяється грошова допомога для окремих сфер. Так Уругвай та Чилі за допомогою Європейського Союзу до 2013 року буде розвивати інновації, вкладати гроші в соціальну згуртованість та економічний розвиток. В Коста-Ріці увага найближчим часом приділятиметься правам людини та розширення доступу жінок до державних посад.

В Панамі уряду надається підтримка щодо подолання корупції, розширення доступу населення до освіти та роботи. У планах розвитку країни Венесуела має зосередитися на децентралізації та сталому розвитку. Екологічні загрози (втрата біорізноманітності, вирубка лісів, викиди вуглекислого газу) стоять перед Бразилією. Підтримка верховенства права та розвиток державного управління є актуальним для Нікарагуа та Еквадору. Європейський Союз виділяє значні суми для розвитку малого та середнього бізнесу в Болівії, Колумбії та Аргентині. Аналогічна допомога надається країнам Карибського басейну. Одночасно Європейський парламент закликає звернути особливу увагу до ситуації в Болівії, де опозиція в регіонах виступає проти центрального уряду президента Є. Моралеса. Загальнонаціональний референдум, що пройшов в 2008 підтвердив владу президента. Члени Європейського парламенту закликають опозиційні та провладні сили розпочати діалог. [6]

Чотири країни (Аргентина, Бразилія, Мексика і Чилі) підписали Угоду про співпрацю з Європейським Союзом в галузі науки та техніки. Щодо політичного співробітництва Європейського Союзу з держа-

вами Латинської Америки та Карибського басейну, то варто визначити наступні сфери кооперації.

Європейський Союз підтримує демократичні вибори по всій Латинській Америці та в Карибському басейні шляхом надання технічної допомоги у проведенні виборів до місцевих органів влади. Євросоюз також надсилає місії спостерігачів за виборами, організованих Європейською комісією, у складі делегації яких є висококваліфіковані експерти. Спостерігачі не втручаються у виборчий процес, а збирають, аналізують фактичну інформацію та надають незалежну громадську оцінку умов проведення виборів. ЄС здійснював моніторинг виборів в Перу (2001 р.), Нікарагуа (2001 р.), Еквадорі (2002 р.), Гватемалі (2003 р.), Венесуелі (2005 р.) і Гаїті (2006 р.) [6].

Екологічний діалог на міжрегіональному рівні все ще перебуває в зародковому стані, але він може спиратися на все більше число програм науково-дослідного співробітництва. В рамках 7-ї Рамкової науково-дослідної програми (2007–2013 роки) міжнародне співробітництво спрямоване на збільшення відсотку досліджень, створення сприятливих умов для проведення заходів, спрямованих на поліпшення координації держав.

Куба на сьогоднішній день є єдиною країною, з якою ЄС має напружені зв'язки. Припинення відносин відбулося в 2003 через арешт 75 дисидентів, але після відновлення цих відносин в 2006 році потепління не відбулося. І хоча Іспанія як головуєча країна Європейського Союзу в першій половині 2010 року намагалася покращити відносини зі згаданою державою, їй активно протистояли Чехія та Польща.

Значне занепокоєння у Європарламенту викликає ситуація у Венесуелі, де обмежується слово і відбувається просування режиму Чавеса до авторитаризму. Так само гостро стоїть питання щодо легітимності влади в Гондурасі, де рік тому відбувся державний переворот та глибокої політичної кризи.

Особливим видом співробітництва є діалог окремих країн. Так, в травні 2010 в Лісабоні відбувся X Португало-бразильський саміт. Торговельно-економічне співробітництво геть затьмарило такі традиційні теми двосторонніх контактів, як положення іммігрантів і міжнародні проблеми, хоча останні, начебто, видавалися вельми актуальними. Під час саміту було підписано сім двосторонніх угод. Головним документом став договір про спільне виробництво біопалива другого покоління. Обсяг інвестицій у спільне підприємство поблизу португальського

порту Сінеш планується в розмірі 357 млн. євро. Воно повинно почати працювати в 2015 році і після виходу на проектну потужність щорічно виробляти 260 тисяч тонн біопалива з пальмової олії. Сировину отримуватимуть в Бразилії з мільйона пальм, висаджених на ділянці в 50 тисяч гектарів. Потім його переправлятимуть до Португалії, де перероблятимуть, і звідки готовий продукт буде продаватися на європейському ринку.

Сторони також домовилися співробітничати в підготовці кадрів, розвідці і видобутку гідрокарбонатів на глибоководному шельфі Атлантичного океану, щодо утилізації відходів, у боротьбі з допінгом у спорті. Зусилля з просування в світі спільної для двох країн португальської мови стали однією з головних тем розмов у Лісабоні. Португалія і Бразилія мають намір домагатися визнання її сьомою офіційною мовою ООН. Щоб було легше просувати спільну мову на міжнародній арені, португаломовні країни домовилися ввести єдині орфографічні норми, що покликані згладити серйозні відмінності в регіональних варіантах. Португальцям довелося вчитися писати заново, тому що «європейський» варіант на письмі став схожий на бразильський. Інші португаломовні країни підписали «Договір про орфографію португальської мови».

Стратегічними сферами співробітництва експерти називають енергетику, авіабудування і просування португальської мови. Португалія, один з лідерів у виробництві електроенергії з альтернативних джерел (перш за все — вітру) хотіла б продати ці технології в Бразилію. Сподіваються португальські підприємці і на підряди при підготовці до Чемпіонату світу з футболу 2014 р. і Олімпійським іграм 2016 р., провести які довірено Бразилії. Португалія експортує до Бразилії оливки, тріску, вино. До 2015 року в Еворі запланована споруда фабрик з виробництва композитних матеріалів і металовиробів для виробництва бразильських літаків «Ембраер». Інвестиції оцінюються в 170 мільйонів євро. У листопаді в Бразилії відбувся конгрес португальської мови, який у 2012 році пройшов в Португалії. Крім того, 2011 рік був оголошений Роком Португалії в Бразилії, а 2012 — Роком Бразилії в Португалії [2].

Висновок. Співробітництво Європейського Союзу з державами Латинської Америки та Карибського басейну розпочалося з допомоги окремим країнам долати економічні труднощі. Пізніше така співпраця розширилася на інші економічні питання. Останні 5–7 років взаємодія двох регіонів відбувається і в енергетичні, екологічній та соціальній сферах. Наразі співробітництво Європейського Союзу значною мірою

успішно проходить з Мексикою, Чилі на основі підписаних договорів про політичне співробітництво та стратегічне партнерство, договорів про зону вільної торгівлі. Діалог з Бразилією також лежить в площині стратегічного партнерства. Співробітництво з усіма країнами Латинської Америки та Карибського басейну проходить в рамках існуючої Індикативної програми Європейського Союзу на 2007–2013 рр. та 2008–2013 рр. відповідно. В основному надається фінансова підтримка для підтримки соціальної згуртованості, подолання відчуженості, побудови демократичних інститутів та громадянського суспільства. Існують спільні проекти в енергетичній, екологічній, освітній сферах та щодо охорони здоров'я.

Список використаних джерел:

1. Бредіхін А. В. Співробітництво Європейського союзу з країнами Латинської Америки у 1990-і роки/А. В. Бредіхін//Наука. Релігія. Суспільство. — 2009. — № 1. — С. 3–5.
2. Брежнева Т. Щодо наслідків можливої консолідації ЄС з країнами Латинської Америки/Т. Брежнева//Моніторинг світових подій. [електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.db.niss.gov.ua/monitor/comments.php?id=120&catid=3>
3. Гаврицькі М. Європейський Союз — Латинська Америка і Кариби: тяжке партнерство двох регіонів/М. Гаврицькі. — Варшава.: ASPRA-JR, — 2004.- 401 с.
4. A stronger partnership between the European Union and Latin America//European Commission — Luxembourg.: Office for Official Publications of the European Communities. — 2005. — 20 p.
5. Jose Ignacio Salafranca Sanchez-Neyra. Report on enhanced cooperation between the European Union and Latin America (2005/2241 (INI))/Committee on Foreign Affairs, European Parliament. — 2006. — 31p. [електронний ресурс] — Режим доступу: <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//NONSGML+REPORT+A6-2006-0047+0+DOC+PDF+V0//EN>
6. Latin America: Regional Programming Document 2007–2013//European Commission.- 2007.- 27p. [електронний ресурс] — Режим доступу: http://ec.europa.eu/external_relations/la/rsp/07_13_en.pdf.

7. Puyana A. La Estrategia Comercial Mexicana/A. Puyana//América Latina y la Unión Europea: una integración esperanzadora pero esquivo/ed. Doris Osterlof Obregón. —1a. ed.- San José, C. R.: FLACSO, — 2008. — P.123 –142.
8. Rojas F. La integración entre América Latina y la Unión Europea en el Siglo XXI/F. Rojas//América Latina y la Unión Europea: una integración esperanzadora pero esquivo/ed. Doris Osterlof Obregón. —1a. ed. — San José, C. R.: FLACSO, 2008. — P.11–20.
9. The strategic partnership between the European Union, Latin America and the Caribbean: a joint commitment//European Commission — Luxembourg.: Office for Official Publications of the European Communities. — 2008. — 46p.
10. Torrent R. Las Relaciones Unión Europea — América Latina en los Últimos Diez Años: El Resultado de La Inexistencia de Una Política. Un análisis empírico y esperanzado/R. Torrent//UNU-CRIS Occasional Papers. OBREAL — Barcelona. — 2005. — 43p.

Стаття надійшла до редакції 02.07.2013 р.

Балюк Н. В. Развитие диалога ЕС с отдельными странами ЛАКБ как новое измерение субрегиональных отношений

Разсматриваются политическое и торгово-экономическое сотрудничество ЕС и стран Латинской Америки и Карибского бассейна. Автор предлагает классификацию стран ЛАКБ за характером сотрудничества с Европейским Союзом. В статье сделан анализ сотрудничества сквозь призму политико-юридических инструментов

Ключевые слова: *сотрудничество, Европейский Союз, Латинская Америка и Карибский бассейн, стратегическое партнерство, Мексика, Чили, Бразилия, диалог.*

Baliuk N. V. Progress in the dialogue between the EU and individual LAC countries as a new dimension of sub-regional relations

The article aims at studying political and economic cooperation between the EU and Latin American and the Caribbean states. Author proposes classification of LAC states in accordance with type of cooperation with the European Union. The article has deep analysis of the cooperation though political and legal instruments.

Key words: *cooperation, European Union, Latin America and the Caribbean, strategic partnership, Mexico, Chile, Brazil, dialogue.*